

ПАМ'ЯТНІ ДАТИ ТА ЮВІЛЕЇ 2018 РОКУ

Цього року на державному рівні відзначатимуться такі пам'ятні дати та ювілеї:

I. Відомих подій в Україні:

1125 років з часу першої писемної згадки про місто Ужгород (893);

1120 років з часу першої писемної згадки про місто Галич (нині - Івано-Франківської області) (898);

1030 років з часу хрещення Київської Русі (988);

1000 років з дня першого богослужіння у Софійському соборі в місті Києві (24.05.1018);

650 років з часу надання Магдебурзького права місту Судовій Вишні (нині - Львівської області) (1368);

625 років з часу надання Магдебурзького права місту Жидачеву (нині - Львівської області) (1393);

500 років з часу надання Магдебурзького права місту Ковелю (нині - Волинської області) (1518);

400 років з часу походу гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного на Москву (1618);

370 років з часу битви під Жовтими Водами (29.04.1648-16.05.1648);

350 років з часу проголошення Петра Дорошенка гетьманом всієї України (1668);

250 років з часу початку Коліївщини - повстання на Правобережній Україні (травень 1768);

250 років з часу відкриття у місті Києві музичної школи - першого професійного навчального закладу в місті (1768);

220 років з часу заснування комунального закладу "Дніпропетровська обласна клінічна лікарня ім. І.І. Мечникова" (1798);

150 років з часу заснування міста Краматорська (нині - Донецької області) (1868);

150 років з часу заснування Київського інституту музики ім. Р.М. Глієра (1868);

150 років з дня заснування у місті Львові культурно-освітньої громадської організації "Просвіта" (20.12.1868);

125 років з часу виходу першої в США україномовної газети "Свобода" (1893);

125 років з часу відкриття Трипільської археологічної культури в Україні (1893);

125 років з часу заснування Львівського історичного музею (1893);

120 років з часу заснування Національного університету біоресурсів і природокористування України (травень 1898);

100 років з часу запровадження в обіг перших поштових марок Української Народної Республіки (УНР) та Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР) (1918);

100 років з часу заснування Національного заслуженого академічного симфонічного оркестру України (1918);

100 років з часу створення Кобзарського хору (нині - Національна заслужена капела бандуристів України ім. Г.І. Майбороди) (1918);

100 років з часу заснування Державного драматичного театру в місті Києві (нині - Дніпровський академічний український музично-драматичний театр імені Тараса Шевченка) (1918);

100 років з дня ухвалення резолюції про об'єднання Кубанської Народної Республіки та Української Народної Республіки (20.01.1918);

100 років з дня проголошення незалежності Української Народної Республіки IV Універсалом Української Центральної Ради (22.01.1918);

100 років з дня бою на залізничній станції Крути (29.01.1918);

100 років з дня затвердження Тризуба державним гербом Української Народної Республіки (25.02.1918);

100 років з часу заснування Українського телеграфного агентства (нині - Українське національне інформаційне агентство "Укрінформ") (березень 1918);

100 років з дня ухвалення закону Української Народної Республіки про гривню - грошову одиницю Української Народної Республіки (01.03.1918);

100 років з дня створення Окремого корпусу кордонної охорони, попередника Державної прикордонної служби України (20.03.1918);

100 років з дня утворення Товариства Червоного Хреста України (18.04.1918);

100 років з дня звільнення Криму від більшовиків (22.04.1918);

100 років з дня прийняття Конституції Української Народної Республіки (29.04.1918);

100 років з дня проголошення Української Держави (Гетьманату Павла Скоропадського) (29.04.1918);

100 років з дня створення Українського військово-морського флоту (29.04.1918);

100 років з дня формування української державної служби - ухвалення закону про урочисту обітницю урядовців і суддів та присягу військових на вірність Українській Державі (30.05.1918);

100 років з дня заснування Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (20.08.1918);

100 років з дня заснування Одеського національного політехнічного університету (18.09.1918);

100 років з часу заснування Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика (жовтень 1918);

100 років з дня відкриття Кам'янець-Подільського державного українського університету (22.10.1918);

100 років з часу заснування Національної бібліотеки Української Держави (нині - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського НАН України) (листопад 1918);

100 років з часу утворення у складі Міністерства земельних справ комітетів - вченого і сільськогосподарської освіти (нині - Національна академія аграрних наук України) (листопад 1918);

100 років з дня Листопадового чину - повстання у місті Львові та проголошення Західноукраїнської Народної Республіки (01.11.1918);

100 років з дня організації Буковинського віче - народних зборів у місті Чернівці, результатом яких стало проголошення возз'єднання Північної Буковини із Західноукраїнською Народною Республікою та подальша Злука з Українською Народною Республікою (03.11.1918);

100 років з дня завершення Першої світової війни (11.11.1918);

100 років з дня заснування Української академії наук (нині - Національна академія наук України) (27.11.1918);

100 років з дня підписання Передвступного договору між Українською Народною Республікою та Західноукраїнською Народною Республікою (01.12.1918);

80 років з дня заснування Центральних республіканських майстерень з реставрації цінних музейних експонатів (нині - Національний науково-дослідний реставраційний центр України) (27.06.1938);

80 років з часу заснування Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука (жовтень 1938);

75 років з часу створення Національного заслуженого академічного українського народного хору України ім. Г.Г. Верьовки (1943);

75 років з дня вигнання нацистів з міста Запоріжжя (14.10.1943);

75 років з дня вигнання нацистів з міста Дніпропетровська (нині - місто Дніпро) (25.10.1943);

75 років з дня вигнання нацистів з міста Києва (06.11.1943);

50 років з часу утворення Київського національного університету культури і мистецтв (1968);

50 років з часу утворення Запорізького державного медичного університету (1968).

II. Видатних особистостей:

1040 років з часу народження Ярослава Мудрого (978-1054), Великого князя Київської Русі;

440 років з часу народження Максима (Мелетія) Смотрицького (1578-1633), філософа, просвітника, письменника, церковного і освітнього діяча;

270 років з часу народження Олександра Шумлянського (1748-1791), лікаря, ученого;

210 років з часу народження Віктора Забіли (1808-1869), поета;

3 січня - 150 років з дня народження Миколи Чернявського (1868-1938), поета, педагога, репресованого;

6 січня - 120 років з дня народження Володимира Сосюри (1898-1965), поета;

6 січня - 80 років з дня народження Василя Стуса (1938-1985), поета, перекладача, політв'язня радянського режиму, правозахисника, члена Української гельсінської групи, Героя України;

8 січня - 140 років з дня народження Володимира Старосольського (1878-1942), громадського і політичного діяча, соціолога, юриста;

8 січня - 130 років з дня народження Гната Юри (1888-1966), актора, режисера, народного артиста СРСР;

10 січня - 180 років з дня народження Григорія Воробкевича (1838-1884), поета;

10 січня - 140 років з дня народження Бориса Палія-Неїла (1878-1956), генерал-хорунжого Армії УНР;

11 січня - 100 років з дня народження Григорія Жученка (псевдонім - Яр Славутич) (1918-2011), поета, перекладача, філолога, видавця;

11 січня - 170 років з дня народження Василя Нагірного (1848-1921), архітектора;

12 січня - 140 років з дня народження Гната Хоткевича (1878-1938), письменника, історика, бандуриста, композитора, мистецтвознавця, етнографа, педагога, громадського і політичного діяча, репресованого;

14 січня - 120 років з дня народження Юрія Горліса-Горського (справжнє прізвище - Городянин-Лісовський) (1898-1946), письменника, військового і громадського діяча;

18 січня - 140 років з дня народження Олександра Шайбле (1878-1919), військового діяча, генерал-хорунжого Армії УНР;

20 січня - 100 років з дня народження Олександра Шалімова (1918-2006), хірурга, вченого, одного із засновників української хірургічної школи, Героя України, Героя Соціалістичної Праці, голови постійної комісії Верховної Ради УРСР з охорони здоров'я та соціального забезпечення;

28 січня - 80 років з дня народження Леоніда Юзькова (1938-1995), правознавця, вченого, голови Конституційного Суду України;

29 січня - 100 років з дня народження Петра Богача (1918-1981), фізіолога, біолога;

30 січня - 150 років з дня народження В'ячеслава Будзиновського (1868-1935), письменника, історика;

30 січня - 120 років з дня народження Симона Наріжного (1898-1983), історика, бібліографа;

31 січня - 80 років з дня народження Віталія Калиниченка (1938-2017), економіста, політв'язня радянського режиму, члена Української гельсінської групи;

2 лютого - 100 років з дня народження Ізраїля Гольдштейна (1918-2003), кінооператора, режисера-кінодокументаліста, народного артиста України;

3 лютого - 100 років з дня народження Любові Забашти (1918-1990), поетеси;

5 лютого - 150 років з дня народження Миколи Ковалю-Медзвєцького (1868-1929), українського військового діяча, генерал-поручника Армії УНР;

7 лютого - 120 років з дня народження Льва Окіншевича (1898-1980), історика, українознавця, юриста, бібліографа;

10 лютого - 120 років з дня народження Костянтина Пестушка (1898-1921), отамана Степової дивізії, головного отамана Холодного Яру;

12 лютого - 200 років з дня народження Василя Штернберга (1818-1845), художника;

17 лютого - 110 років з дня народження Олекси Влизька (1908-1934), поета;

20 лютого - 130 років з дня народження Василя Барвінського (1888-1963), композитора, диригента, педагога;

22 лютого - 80 років з дня народження Олександра Григоренка (1938-1962), поета, шістдесятника, політв'язня радянського режиму;

23 лютого - 260 років з дня народження Василя Капніста (1758-1823), поета, драматурга, громадського і політичного діяча;

- 23 лютого - 140 років з дня народження Казимира Малевича (1878-1935), художника, педагога;
- 28 лютого - 90 років з дня народження Марії Папірник-Буряк (1928-2005), підпільниці ОУН, учасниці Кенгірського повстання політв'язнів;
- 28 лютого - 80 років з дня народження Стефана Турчака (1938-1988), диригента, педагога, народного артиста СРСР, Героя Соціалістичної Праці;
- 1 березня - 160 років з дня народження Павла Тутковського (1858-1930), географа, геолога, педагога, одного із засновників української геологічної школи;
- 1 березня - 80 років з дня народження Борислава Брондукова (1938-2004), кіноактора, народного артиста України;
- 3 березня - 130 років з дня народження Наталени Королевої (справжнє прізвище - Дунін-Борковська) (1888-1966), письменниці, художниці, актриси, археолога;
- 3 березня - 130 років з дня народження Левка (Льва) Чикаленка (1888-1965), громадського і політичного діяча, археолога;
- 9 березня - 110 років з дня народження Тараса Бульби-Боровця (1908-1981), військового і політичного діяча, засновника "Поліської Січі";
- 10 березня - 100 років з дня народження Авраама Мілецького (1918-2004), архітектора;
- 13 березня - 130 років з дня народження Антона Макаренка (1888-1939), педагога, письменника;
- 23 березня - 110 років з дня народження Архипа Люльки (1908-1984), конструктора авіаційних двигунів;
- 28 березня - 120 років з дня народження Миколи Сціборського (1898-1941), теоретика українського націоналізму, діяча УНР, УВО, одного із засновників ОУН;
- 29 березня - 290 років з дня народження Кирила Розумовського (1728-1803), державного і політичного діяча, останнього гетьмана України;
- 30 березня - 100 років з дня народження Олеса (Олексія) Жолдака (1918-2000), поета, сатирика, сценариста, перекладача;
- 3 квітня - 110 років з дня народження Степана Олійника (1908-1982), поета-гумориста, сатирика, журналіста;
- 3 квітня - 100 років з дня народження Олеса (Олександра) Гончара (1918-1995), письменника, літературного критика, громадського діяча, Героя України, Героя Соціалістичної Праці;
- 4 квітня - 150 років з дня народження Льва Семполовського (1868-1960), селекціонера;

7 квітня - 80 років з дня народження Михайла Зубця (1938-2014), вченого в галузі аграрних наук, громадського і політичного діяча, народного депутата України четвертого - шостого скликань;

10 квітня - 120 років з дня народження Степана Скрипника (Мстислава) (1898-1993), патріарха Київського і всієї Руси-України;

12 квітня - 130 років з дня народження Генріха Нейгауза (1888-1964), піаніста, педагога;

14 квітня - 130 років з дня народження Леоніда Булаховського (1888-1961), мовознавця, педагога;

14 квітня - 130 років з дня народження Володимира Нарбута (1888-1938), поета, літературознавця;

18 квітня - 130 років з дня народження Івана Хворостецького (1888-1958), художника;

18 квітня - 110 років з дня народження Василя Івахіва (1908-1943), командира УПА на Волині, підполковника УПА;

23 квітня - 140 років з дня народження Григорія Ващенко (1878-1967), педагога, психолога;

24 квітня - 100 років з дня народження Богдани Світлик-Литвинко (1918-1948), письменниці, підпільниці ОУН;

28 квітня - 150 років з дня народження Георгія Вороного (1868-1908), вченого, математика;

30 квітня - 170 років з дня народження Олександри Єфименко (1848-1918), вченого, історика, етнографа;

1 травня - 120 років з дня народження Єгора Мовчана (1898-1968), кобзаря;

4 травня - 130 років з дня народження Миколи Грінченка (1888-1942), музикознавця, фольклориста;

5 травня - 190 років з дня народження Ганни Барвінок (справжнє ім'я та прізвище - Олександра Білозерська-Куліш) (1828-1911), письменниці;

6 травня - 230 років з дня народження Дмитра Княжевича (1788-1844), освітнього діяча;

10 травня - 170 років з дня народження Миколи Чирвинського (1848-1920), зоотехніка, одного з основоположників зоотехнічної науки;

14 травня - 130 років з дня народження Миколи Вілінського (1888-1956), композитора, педагога, заслуженого діяча мистецтв УРСР;

17 травня - 110 років з дня народження Валентини Драбати (1908-1983), педагога, активістки правозахисного руху;

27 травня - 180 років з дня народження Михайла Володимирського-Буданова (1838-1916), історика;

29 травня - 140 років з дня народження Петра Карманського (1878-1956), поета, перекладача;

2 червня - 90 років з дня народження Леопольда Ященка (1928-2016), музикознавця, фольклориста, хорового диригента, композитора, керівника хору "Гомін";

3 червня - 90 років з дня народження Костянтина Степанкова (справжнє прізвище - Волощук) (1928-2004), актора театру і кіно, педагога, народного артиста СРСР;

8 червня - 200 років з дня народження Олександра Корсуна (1818-1891), поета, видавця;

8 червня - 100 років з дня народження Володимира Булаєнка (1918-1944), поета, учасника Другої світової війни;

9 червня - 140 років з дня народження Івана Мар'яненка (справжнє прізвище - Петліщенко) (1878-1962), актора, режисера, педагога, народного артиста СРСР;

9 червня - 130 років з дня народження Олександра Яната (1888-1938), ботаніка, агронома;

18 червня - 100 років з дня народження Михайла Дейгена (1918-1977), фізика;

18 червня - 90 років з дня народження Сергія Плачинди (1928-2013), письменника, публіциста;

4 липня - 60 років з дня народження Ігоря Римарука (1958-2008), поета;

7 липня - 140 років з дня народження Івана Кучугури-Кучеренка (1878-1937), кобзаря, громадського діяча;

7 липня - 90 років з дня народження Ірини Заславської (1928-1976), фізика, математика, художниці, активістки правозахисного руху;

8 липня - 80 років з дня народження Леся (Леоніда) Танюка (1938-2016), режисера театру і кіно, письменника, перекладача, мистецтвознавця, громадського і політичного діяча, народного артиста України, народного депутата України першого - п'ятого скликань, голови Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності, голови Всеукраїнського товариства "Меморіал" імені Василя Стуса, голови Національної спілки театральних діячів України;

16 липня - 110 років з дня народження Василя Барки (1908-2003), письменника, літературознавця, перекладача;

18 липня - 190 років з дня народження Івана Стрельбицького (1828-1900), картограф, геодезиста;

25 липня - 90 років з дня народження Юлії Ткаченко (1928-2008), актриси, народної артистки України;

- 2 серпня - 130 років з дня народження Костя Буревія (1888-1934), поета, письменника, літературознавця, літературного критика, драматурга, театрознавця, перекладача, громадського діяча, репресованого;
- 4 серпня - 140 років з дня народження Антіна Крушельницького (1878-1937), письменника, літературознавця, літературного критика, журналіста, громадського і державного діяча, міністра освіти УНР;
- 13 серпня - 120 років з дня народження Володимира Заболотного (1898-1962), архітектора, засновника і президента Академії архітектури України;
- 15 серпня - 190 років з дня народження Степана Пономарьова (1828-1913), філолога, бібліографа;
- 17 серпня - 50 років з дня народження Андрія Кузьменка (псевдонім - Кузьма) (1968-2015), музиканта, співака, продюсера, актора;
- 24 серпня - 150 років з дня народження Максима Славинського (1868-1945), громадського і політичного діяча, поета, дипломата, публіциста;
- 24 серпня - 120 років з дня народження Олександра Горського (1898-1983), організатора кіновиробництва, директора Ялтинської, Київської та Одеської кіностудій, директора студії кіноактора Київської кіностудії художніх фільмів імені О.П. Довженка;
- 28 серпня - 100 років з дня народження Олени Яблонської (1918-2009), художниці, графіка;
- 29 серпня - 150 років з дня народження Людмили Старицької-Черняхівської (1868-1941), письменниці, громадської діячки, драматурга, перекладача, театрознавця, літературознавця;
- 29 серпня - 130 років з дня народження Олександра Петлюри (1888-1951), військового діяча, полковника Армії УНР;
- 1 вересня - 100 років з дня народження Ігоря Качуровського (1918-2013), письменника, перекладача, літературознавця, педагога, журналіста;
- 2 вересня - 110 років з дня народження Валентина Глушка (1908-1989), інженера, вченого в галузі ракетно-космічної техніки, основоположника рідинного ракетного двигунобудування;
- 4 вересня - 140 років з дня народження Федора Крижанівського (1878-1938), громадського і політичного діяча, організатора кооперативного руху;
- 6 вересня - 90 років з дня народження Миколи Ярмаченка (1928-2010), педагога, засновника і першого президента Національної академії педагогічних наук України;
- 7 вересня - 90 років з дня народження Ігоря-Ореста Богачевського (1928-2010), фізика, конструктора космічних кораблів;
- 8 вересня - 120 років з дня народження Наталії Ужвій (1898-1986), актриси, народної артистки СРСР, голови Українського театрального товариства;

- 10 вересня - 100 років з дня народження Ольги Авілової (1918-2009), лікаря-пульмонолога, хірурга;
- 15 вересня - 100 років з дня народження Євгена Стахів (1918-2014), громадського і політичного діяча;
- 20 вересня - 80 років з дня народження Наталії Лотоцької (1938-2007), актриси театру та кіно, народної артистки України;
- 25 вересня - 80 років з дня народження Ігоря Герети (1938-2002), археолога, мистецтвознавця, історика, поета, педагога, громадського і політичного діяча, заслуженого діяча мистецтв України;
- 28 вересня - 100 років з дня народження Василя Сухомлинського (1918-1970), педагога, письменника, публіциста;
- 30 вересня - 110 років з дня народження Давида Ойстраха (1908-1974), скрипаля, диригента, педагога;
- 1 жовтня - 160 років з дня народження Адріана Кашенка (1858-1921), етнографа, письменника;
- 4 жовтня - 150 років з дня народження Кирила Студинського (1868-1941), філолога-славіста, літературознавця, письменника, громадського діяча;
- 7 жовтня - 90 років з дня народження Івана Горбаня (1928-2000), науковця у галузі фізичної оптики, одного із засновників Українського фізичного товариства;
- 14 жовтня - 100 років з дня народження Пелагеї Стельмашук-Шмигельської (1918-1999), учасниці підпілля ОУН, зв'язкової УПА;
- 15 жовтня - 75 років з дня народження Андрія Антонюка (1943-2013), художника;
- 18 жовтня - 150 років з дня народження Євгенії Ярошинської (1868-1904), письменниці, перекладача, етнографа, педагога, громадського діяча;
- 25 жовтня - 140 років з дня народження Костянтина Лебединцева (1878-1925), вченого, математика;
- 28 жовтня - 80 років з дня народження Лідії Гук (1938-2011), лікаря, політв'язня радянського режиму;
- 31 жовтня - 80 років з дня народження Леоніда Череватенка (1938-2014), поета, літературознавця, перекладача, кіносценариста, кінокритика;
- 3 листопада - 120 років з дня народження Дмитра Фальківського (1898-1934), письменника, сценариста;
- 5 листопада - 80 років з дня народження Стефанії Шабатури (1938-2014), художниці, політв'язня радянського режиму, члена Української гелісінської групи;

8 листопада - 100 років з дня народження Дмитра Прилюка (1918-1987), журналіста, письменника, публіциста, вченого, педагога, засновника українського журналістикознавства;

8 листопада - 90 років з дня народження Леоніда Тарабарінова (1928-2008), актора, педагога, народного артиста України;

10 листопада - 140 років з дня народження Віктора Куща (1878-1942), військового діяча, генерал-хорунжого Армії УНР;

12 листопада - 210 років з дня народження Осипа Бодянського (1808-1877), філолога, історика, фольклориста, перекладача, видавця;

16 листопада - 150 років з дня народження Богдана Кістяківського (1868-1920), правознавця, громадського діяча, філософа;

17 листопада - 110 років з дня народження Григорія Кочура (1908-1994), поета, перекладача;

18 листопада - 100 років з дня народження Михайла Масютка (1918-2001), письменника, політв'язня радянського режиму;

24 листопада - 120 років з дня народження Миколи Кричевського (1898-1961), художника, графіка, театрального декоратора;

24 листопада - 100 років з дня народження Юліана Ковальського (1918-1943), військового і політичного діяча, сотника УПА;

25 листопада - 180 років з дня народження Івана Нечуя-Левицького (1838-1918), письменника, етнографа, фольклориста, педагога;

29 листопада - 240 років з дня народження Григорія Квітки-Основ'яненка (1778-1843), письменника, громадського діяча;

1 грудня - 100 років з дня народження Платона Майбороди (1918-1989), композитора;

5 грудня - 140 років з дня народження Олександра Олеся (справжнє ім'я та прізвище - Олександр Кандиба) (1878-1944), поета, драматурга, громадського діяча;

7 грудня - 130 років з дня народження Левка (Льва) Лепкого (1888-1971), письменника, видавця, редактора, композитора, художника;

8 грудня - 140 років з дня народження Михайла Омеляновича-Павленка (1878-1952), військового діяча, генерал-полковника Армії УНР;

12 грудня - 90 років з дня народження Леоніда Бикова (1928-1979), актора театру і кіно, режисера, сценариста, народного артиста УРСР;

13 грудня - 90 років з дня народження Євгена Сверстюка (1928-2014), літературного критика, перекладача, публіциста, філософа, педагога, політв'язня радянського режиму, громадського і релігійного діяча;

17 грудня - 110 років з дня народження Юрія Шевельова (1908-2002), вченого-славіста, мовознавця, літературознавця, педагога;

23 грудня - 140 років з дня народження Степана Тимошенка (1878-1972), вченого у галузі механіки;

23 грудня - 120 років з дня народження Федора Артеменка (1898-1922), військового діяча, полковника Армії УНР;

25 грудня - 170 років з дня народження Ореста Левицького (1848-1922), історика, археографа, архівіста, етнографа, літературознавця, письменника, академіка Української академії наук;

26 грудня - 120 років з дня народження Євгена Плужника (1898-1936), поета, перекладача, драматурга, репресованого.

III. Днів пам'яті:

310 років з дня Батуринської трагедії (02.11.1708);

100 років з дня початку "червоного терору" - злочинної репресивної політики комуністичного режиму (05.09.1918);

85-ті роковини Голодомору 1932-1933 років в Україні (день пам'яті - 24.11.2018);

75 років з часу Корюківської трагедії (01-02.03.1943, день пам'яті - 01.03.2018).